

О. Ф. Сулява та ін., у сфері кримінального права щодо кримінальної відповідальності за незаконне зберігання, використання та зберігання вогнепальної зброї: В. І. Мельник, Я. М. Брайнін, С. В. Гришак, П. М. Мітрухов та інші. Зокрема у сфері цивільного права проблематикою вогнепальної зброї займалися такі вчені, як Р. В. Волянська та інші.

Дослідження будь-якого об'єкта починається із граматичного вивчення його дефініції. Так, академічний словник з української мови дає наступне визначення поняттю «вогнепальна зброя», – знаряддя для нападу та оборони, що є пристосованим для стрільби за допомогою пороху чи інших вибухових речовин. Аналіз даного твердження дає змогу зробити висновок, що дане визначення є досить загальним і не може задовольнити сферу цивільно-правових відносин.

Криміналістика як наука, під вогнепальною зброєю розглядає пристрій, конструктивно призначений для ураження цілі на певній відстані шляхом пострілу, що приводиться в дію миттєвим звільненням хімічної енергії (пороху) та не має іншого господарсько-побутового призначення. Аналізуючи дане твердження виникає запитання, що криміналісти розуміють під «господарсько-побутовим призначенням»? Відповіді на це запитання дослідники не дають. Для цивільного права саме призначення вогнепальної зброї є основою для її класифікації та подальшого врегулювання обігу вогнепальної зброї, насамперед, через визначення її основного змісту.

Аналіз різних проектів законів України «Про зброю в Україні», «Про вогнепальну зброю та боєприпаси до неї», «Про цивільну зброю» дає підстави зробити наступні висновки: основним недоліком при визначенні поняття «вогнепальна зброя» є те їх змістовна неповнота, автори не визначають призначення вогнепальної зброї, а лише пропонують її класифікацію. З такою точкою зору важко погодитись, адже одним із критеріїв поділу вогнепальної зброї – призначення.

Тому на сьогодні є головним визначити поняття «вогнепальна зброя», яке б задовольняло сферу цивільно-правових відносин, визначити чітку класифікацію вогнепальної зброї, визначити порядок виникнення та припинення права володіння, користування та розпорядження вогнепальною зброєю, порядок ліцензування, продажу та дарування окремих видів вогнепальної зброї, а також визначити порядок усадкування цивільної зброї в Україні.

Одержано 17.04.2018

УДК 347.441

Гліб Євгенович ВЛАСЕНКО,

курсант групи Ф-1-14-3 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

факультету № 4 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент М. А. Тіхонова

ЩОДО ПОНЯТТЯ Й ОЗНАК ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ

За часів Радянського Союзу одні вчені підтримували точку зору існування окремої галузі права – господарське право і відокремлювали поняття господарського договору від цивільно-правового, незважаючи на те, що сам термін «господарський договір» («плановий договір») досить тривалий час відносився лише до договору поставки. Інші вчені підтримували точку зору, що господарське право є підгалуззю права цивільного і вважали, що господарський договір є різновидом цивільного договору. Відмінними рисами господарського договору від цивільного на той час вважались: 1) вони укладались лише між соціалістичними організаціями; 2) договори укладались з господарською метою та обслуговували господарську діяльність соціалістичних організацій; 3) ці договори були плановими, навіть, якщо укладались на підставі актів планування [1, с. 39; 2, с. 21].

Тепер під господарським договором розуміється засноване на угоді сторін і зафіксоване у встановленій законом формі зобов'язальні правовідносини між суб'єктами господарювання, змістом якого є взаємні права та обов'язки сторін у галузі господарської діяльності [3, с. 145]. Специфічними рисами такого договору є те, що: 1) його сторонами є юридичні або фізичні особи, зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності; 2) зміст господарського (підприємницького) договору становлять умови, за якими передаються товари, виконуються роботи або надаються послуги з метою здійснення підприємницької діяльності або з іншою метою, не пов'язаною з особистим (сімейним, домашнім) споживанням; 3) для деяких видів цих договорів, зокрема зовнішньоекономічних контрактів або біржових угод, може встановлюватися окремий порядок їх укладення (підписання), обліку та реєстрації; 4) певні особливості можуть характеризувати порядок виконання або умови відповідальності сторін за господарським (підприємницьким) договором (наприклад, відповідальність підприємця незалежно від його вини) [4, с. 27-28; 5, с. 323-325].

Категорії «договір» і «господарський договір» співвідносяться як загальне і особливе. Сьогодні господарські договори регулюються: 1) нормативно-правовими актами господарського законодавства: Господарським кодексом України, законами України про окремі види господарської діяльності (інвестиційну, інноваційну, зовнішньоекономічну, транспортну тощо); 2) загальними (про зобов'язання, договір, зобов'язання, що випливають із договорів) і спеціальними (купівля-продаж, поставка, контракція сільськогосподарської продукції, постачання енергетичними та іншими ресурсами, лізинг, підряд, будівельний підряд, виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, перевезення, транспортне експедирування, зберігання на товарному складі, позика, кредит, банківський вклад, банківський рахунок, факторинг, комерційна концесія тощо) нормами Цивільного кодексу України.

Список бібліографічних посилань

1. Иоффе О. С. Обязательственное право. М. : Юридическая литература, 1975. 880 с.
2. Гавзе Ф. И. Обязательственное право (общие положения). Минск : Из-во БГУ им. В. И. Ленина, 1968. 126 с.
3. Беляневич О. А. Господарський договір та способи його укладання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Київ, 1999. 173 с.
4. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посіб. для студентів юрид. вузів і ф-тів ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін. ; за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 912 с.

5. Харитонов Е. О., Саниахметова Н. А. Гражданское право: Частное право. Цивилистика. Физические лица. Юридические лица. Вещное право. Обязательства. Виды договоров. Авторское право. Представительство : учеб. пособие. Киев : А.С.К., 2001. 799 с.

Одержано 17.04.2018

УДК 347.13

Дар'я Олександрівна СЕЧАНЦИНА,
курсант групи Ф1-203 ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
факультету № 4 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Ясечко С. В.*

ПРАВОЧИНИ З ІНФОРМАЦІЄЮ

Постановка проблеми, її загальний вигляд та її неперервний зв'язок з науковими і практичними завданнями, насамперед полягає у помітній зростаючій ролі інформації та загалом у проблемах інформаційної сфери життя. Одним із завдань, які ставляться перед наукою цивільного права є вирішення проблем у інформаційній сфері та пошук шляхів інформаційного забезпечення цивільно-правового обігу інформації.

Відомо, що ст. 202 ЦКУ правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміню або припинення цивільних прав та обов'язків. У науці цивільного права правочин – це найважливіший та найпоширеніший вид юридичних фактів, який спрямований на зміну або припинення цивільних правовідносин.

Одним із видів правочину є договір. Особливу увагу треба приділити саме поняттю «договір з інформацією» лише як правочин. Слід зазначити, що під «договором з інформацією» слід розуміти поняття, яке досить точно зазначається у ч. 2 ст. 302 ЦКУ, що фізична особа яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування. У свою чергу фізична особа, яка поширює інформацію, зобов'язана переконатися в її достовірності.

Необхідність створення нормативної основи регулювання цивільних відносин щодо інформації природним чином виходить зі становлення суспільства до інформації та підходів регулювання приватних відносин, основним механізмом регулювання яких тепер виступає договір. Виділення в особливий підрозділ загальних положень про договори і збільшення нормативного масиву і видів окремих договорів важливе також і для подальшої розробки правових та методичних основ для нетрадиційних видів і типів договорів, які не входять до встановленого чинним законодавством переліку.

Якщо ми звернемося до монографії М. І. Брагінського і В. В. Вітрянського правовідносинам щодо інформації, а також можливостям її отримання і використання, охорони прав на інформацію наразі приділяється велика увага, про що свідчить: а) низка загальних та спеціальних актів законодавства в інформаційній сфері, зокрема законів України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про друковані засоби масової інформації»; б) загальнодержавними та галузевими програмами та завданнями досліджень у цій сфері; в) праці вчених-цивілістів у галузі інформаційних правовідносин (Ч. Н. Азімова, І. В. Аристова, І. Л. Бачило, О. В. Кохановської та ін.).

Хочеться звернути увагу на те, що в науці цивільного права використовується таке поняття як таємниця листування, право на особисті папери та право на таємницю кореспонденції. Звернувшись до таких статей ЦКУ як 303 та 306 стає зрозуміло, що будь-які дії спрямовані на поширення, зберігання, користування, зокрема шляхом опублікування, допускається лише за згодою фізичної особи, якій вони належать, тобто втручання у правовідносини, які встановлені цивільно-правовим договором та в яких використовується будь-яка інформація, що стосується фізичної особи не допускається втручання без згоди цієї самої особи.

Сьогодні в теорії цивільного права під предметом правочинів дослідники розуміють: дії сторін, саме матеріальне благо, з приводу якого укладається правочин, або дії та матеріальне благо у комплексі, або права та обов'язки, або і об'єкти цивільного права і права, або юридичні наслідки. Тобто єдиної точки зору наразі не існує.

Одержано 17.04.2018

УДК 347.155

Максим Володимирович ГАДЗАН,
курсант групи Ф2-202 ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
факультету № 4 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Шишка О. Р.*

АДІЄЗДАТНІСТЬ ЯК ПРАВОВИЙ СТАН: ДЕЯКІ ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ

Уже близько п'ятдесяти років тому О. А. Красавчиков запропонував називати тимчасовий стан, при якому дієздатна особа в силу функціональних розладів психіки, порушення фізіологічних процесів в організмі або інших хворобливих явищ не може розуміти значення своїх дій або керувати ними, – **адієздатністю** [1]. Відповідно, під адієздатністю ми розуміємо нездатність фізичною особою усвідомлювати значення своїх дій або ними керувати в певний проміжок часу, тобто часу, коли така особа вчиняючи правочин або заподіюючи шкоди іншій особі має вади вольового характеру. Зокрема, це може стосуватися випадків: сон, захворювання, алкогольне, наркотичне отруєння, реакція на різні види лікарських засобів, отримана травма тощо, а також інші стани, що характеризуються порушенням інтелектуального або переважно вольового компонента психічної діяльності та можуть впливати на здатність фізичної особи усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними. При цьому адієздатність це властивість суб'єкта, яка має значення для виникнення правових наслідків: визнання правочину недійсним або звільнення від відповідальності за заподіяну шкоду.

Так саме, як і інші правові стан, обумовлені психічними порушеннями, адієздатність можна охарактеризувати медичним, психологічним, юридичним і темпоральним критеріями. Медичний критерій адієздатності передбачає наявність